

Nr 29

Av herrar **Holmberg** och **Hagberg**, *angående transportkostnaderna i Norrland.*

Vid upprepade tillfällen de senaste 12 åren har frågan om förbättring och förbilligande av transporter till Norrland varit föremål för framställningar till regering och riksdag.

1946 kom norrlandskommitténs förslag, 1948 tog kommunistiska riksdagsgruppen initiativ till en motion som undertecknades av ett 20-tal representanter för olika partier, 1949 stod representanter för folkpartiet i spetsen för en motion om samma frågor, 1956 interPELLERADE kommunisterna, 1958 ingavs en motion från centerpartihåll. Dessutom har flera framställningar och yttranden i saken ingivits från länsstyrelser och andra myndigheter i Norrland.

Väsentligen har förslagen gått ut på att fraktkostnaderna till landets perifera delar skall förbilligas dels genom differentiering av drivmedelsskatterna eller genom andra åtgärder med liknande effekt och dels genom tillämpande av s. k. virtuella avstånd vid statens järnvägars taxebereäkningar.

Det har påvisats genom sakkunnigutredningar och andra framställningar, som ingivits till regering och riksdag, att transportförhållandena på ett *avgörande* sätt påverkar näringslivets lokalisering. Sålunda ansåg norrlandskommittén att bristfälliga kommunikationer och ovanligt höga transportkostnader var ett par av *huvudanledningarna* till näringslivets ensidighet i denna landsdel.

Riksdagsmotionerna i dessa frågor har avslagits under hänvisning till de förslag som kunde väntas dels från järnvägstaxeutredningen och dels från en inom jordbruksdepartementet pågående utredning om ännu olösta norrlandsfrågor.

Särskilt i fråga om SJ:s fraktsatser har undersökningen tagit orimligt lång tid, inte minst med hänsyn till att norrlandskommittén redan för 12 år sedan utredde denna fråga synnerligen grundligt och framställde ett i detalj utformat förslag till taxerevision som förefaller användbart i allt väsentligt även nu.

År 1949 fann riksdagen också anledning att försöka påskynda den del av taxeutredningens arbete som gällde Norrland. Då antog nämligen riksdagen enhälligt ett förslag om en skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan att »förslagen om nedsättning av järnvägstaxorna på långa avstånd samt i

fråga om persontaxorna måtte upplagas till behandling utan avvaktande av slutförandet av järnvägstaxeutredningens undersökningar i övrigt».

Men det har under de därefter förflutna 10 åren icke förmärkts några tecken på att regeringen tänker efterkomma riksdagens intentioner.

Det orimligt långa dröjsmålet med lösningen av denna fråga har självfallet bidragit till att de nuvarande krisföreteelserna har blivit särskilt kännbara i övre Norrland. De ytterligare statsingripanden som är nödvändiga för att åtminstone komma till rätta med de värsta ekonomiska svårigheterna i denna landsdel måste därför innefatta åtgärder även för en snar förbättring av transportförhållandena.

Med åberopande av det anförda och med hänvisning även till motionen nr 25 föreslår vi,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa,

dels att för transporter och personbefordran med statens järnvägar prissättningen bestämmes i överensstämmelse med norrlandskommitténs förslag om s. k. virtuella avstånd, samt

dels att proposition avgives senast till höstriksdagen 1959 om differentiering av drivmedelsskatterna eller andra åtgärder med syfte att utjämna skiljaktigheterna mellan Norrland och övriga landet i fråga om kostnaderna för transporter med motorfordon.

Stockholm i januari 1959

Helmer Holmberg

H. Hagberg